

**KOMUNIKAT NR 139
PREZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO**

z dnia 18 grudnia 2008 r.

w sprawie zdarzenia lotniczego Nr 104/04

Na podstawie § 31 ust. 2 rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie wypadków i incydentów lotniczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 35, poz. 225), w związku z zarządzeniem nr 14 Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia klasyfikacji grup przyczynowych zdarzeń lotniczych (Dz. Urz. ULC z 2006 r. Nr 10, poz. 43) ogłasza się, co następuje:

1. Poważny incydent lotniczy, który wydarzył się w dniu 13 czerwca 2004 r. pomiędzy zespołem holującym a paralognią Apco Play II , klasyfikuję do kategorii:

**„Czynnik organizacyjny”
w grupie przyczynowej „Standardy – O3”.**

2. Opis okoliczności poważnego incydentu lotniczego:

Na lotnisku aeroklubowym odbywały się loty szybowcowe na holu za samolotem i jednocześnie w innej części lotniska, na kierunku równoległym do kierunku startu szybowców, odbywały się starty paralogni holowanych wyciągarką. Starty były wykonywane na zmianę, bez zakłóceń, pomimo braku koordynacji radiowej lub telefonicznej.

O godzinie 14:43 start wykonywał zespół holujący w składzie samolot PZL-104 Wilga 35 i szybowiec

SZD-9bis Bocian 1E. W czasie rozbiegu zespołu, kierujący lotami zauważył, że za wyciągarką rozpoczyna start pilot paralogni z pasażerem. Oceniał, że odległość między startującymi jest bezpieczna i nie stwarza zagrożenia. W tym czasie kierujący samochodem z wyciągarką dla paralogni zmienił kierunek jazdy, co spowodowało że kurs startu zespołu samolot-szybowiec i paralogni stały się zbieżne. Po dostrzeżeniu niebezpieczeństwa, kierujący lotami wydał komendę pilotowi samolotu holującego nakazując zmianę kursu. Stało się to jednak zbyt późno i samolot wleciał w linkę holującą paralognię i zerwał ją.

Pilot paralogni lądował bezpiecznie natychmiast po zerwaniu linki holującej. Pilot samolotu holującego szybowiec, po upewnieniu się, że samolot jest sterowny, a szybowiec jest na pozycji, kontynuował wznoszenie do bezpiecznej wysokości, wyczepił szybowiec i lądował bezpiecznie na lotnisku. Pilotowany przez ucznia-pilota i instruktora szybowiec także bezpiecznie lądował na lotnisku.

3. Przyczyna poważnego incydentu lotniczego:

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych, zwana dalej „PKBWL”, ustaliła, że przyczynami poważnego incydentu lotniczego były:

- 3.1. Błędy w organizacji lotów, polegające na:

– niedokładnym ustaleniu zasad wykonywania jednoczesnych startów samolotowo-

- szybowcowych zespołów holujących i paralołni, w tym zasad bezpieczeństwa;
- niezapewnieniu właściwej separacji między wykonującymi starty zespołami holującymi i paralołniami;
 - nieustaleniu sposobu komunikowania między osobami kierującymi startami.
- 3.2.** Brak działania ze strony osób kierujących startami zespołów holujących i paralołni, polegający na:
- nieuzgodnieniu zmiany kierunku startu przez odpowiedzialnego za loty na paralołniach z kierującym lotami szybowcowymi;
 - niekontrolowaniu sytuacji na roboczej części lotniska przed podjęciem decyzji o startach w celu zapewnienia właściwej separacji i bezpieczeństwa.

Okolicznością sprzyjającą zaistnieniu zdarzenia lotniczego był brak, w instrukcji operacyjnej, zasad jednoczesnego wykonywania lotów na samolotach i szybowcach oraz paralołniach i wskazówek bezpieczeństwa w tym zakresie.

4. Zalecenia profilaktyczne PKBWL:

- 4.1.** Omówić zdarzenie z personelem latającym w aeroklubach i ośrodkach szkolenia lotniczego, zwracając uwagę na związek organizacji lotów z ich bezpieczeństwem.
- 4.2.** Zwrócić uwagę personelowi posiadającemu uprawnienia do kierowania lotami na zasady organizacji lotów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad jednoczesnego wykorzystywania lotniska przez różne statki powietrzne.

5. Zalecenia profilaktyczne Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego:

- 5.1.** Aeroklub Polski powinien określić, w instrukcji operacyjnej lotniska, zasady jednoczesnego wykonywania lotów przez różne rodzaje statków powietrznych. Zmiany należy przedstawić do zatwierdzenia w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego do dnia 30 marca 2009 roku.

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
Grzegorz Kruszyński